

Seat No. : _____

ME-203

May-2025

B.A., Sem.-II (Repeater)

(EC-I) Elective-111 : Sanskrit

(श्रीमद्भगवद्गीता - अध्याय - ९, १०, ११, १२, १५)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

1. नीचेनाभांथी कोर्षपाशु भे श्लोकनो अनुवाद करी समजावो :

14

Translate any **two** of the following verses :

(1) पत्रं पुष्पं फलं तोयं यो मे भक्त्या प्रयच्छति ।

तदहं भक्त्युपहतमश्नामि प्रयतात्मनः ॥ ९-२६

(2) वेदानां सामवेदोऽस्मि वासवः ।

इन्द्रियाणां मनश्चास्मि चेतना ॥ १०-२२

(3) न तु मां शक्यसे द्रष्टुमनेनैव स्वचक्षुषा ।

दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमैश्वरम् ॥ ११-८

(4) ऊर्ध्वमूलमधः शाखमश्वत्थं प्राहुरव्ययम् ।

छन्दांसि यस्य पर्णानि यस्तं वेद स वेदवित् ॥ १५-१

2. नीचेनाभांथी गभे ते भे टूंकनोंध लभो :

14

Write short notes on any **two** from the following :

(1) राजविद्या राजगुह्ययोग

(2) विभूतियोगः

(3) भगवद् - उपासना-पद्धति

(4) क्षरः - अक्षरः - पुरुषोत्तमः

3. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના 'પુરુષોત્તમ યોગ' (અધ્યાય-15)ની વિશેષતાઓ ચર્ચો. 14
Discuss features of 'પુરુષોત્તમ યોગ:' (Chapter-15) of શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા.

અથવા/OR

3. શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતાના અધ્યાય-12ના આધારે ભક્તિયોગનો સાર સમજાવો. 14
Explain the essence of 'ભક્તિયોગ:' based on Chapter-12 of શ્રીમદ્ભગવદ્ગીતા.

4. નીચેનામાંથી કોઈપણ બે વિવેચનાત્મક નોંધ લખો : 14
Write critical notes on any **two** of the following :

- (1) દિવ્યવિભૂતય:
- (2) આદિત્યાનાં અહં વિષ્ણુ: ।
- (3) અશ્વત્થવૃક્ષ:
- (4) યોગક્ષેમં વહામ્યહમ્ ।

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ લખો : (ગમે તે સાત) 14
Answer the following questions by choosing the correct option : (any **seven**)

(1) અધ્યાય-10નું નામ શું છે ?

(a) રાજવિદ્યા રાજગુહ્યયોગ:	(b) વિભૂતિયોગ:
(c) પુરુષોત્તમયોગ:	(d) ભક્તિયોગ:

(2) સર્વ વિદ્યાઓમાં ઈશ્વર શું છે ?

(a) રસારણવિદ્યા	(b) અધ્યાત્મવિદ્યા
(c) આત્મવિદ્યા	(d) ભૌતિકવિદ્યા

(3) યજ્ઞમાં ઈશ્વરની કઈ વિભૂતિ છે ?

(a) જપયજ્ઞ	(b) શ્રૌતયજ્ઞ
(c) અશ્વમેધયજ્ઞ	(d) સેવાયજ્ઞ

(4) છંદોમાં ઈશ્વર કયો છંદ છે ?

(a) જગતી	(b) ત્રિષ્ટુપ્
(c) અનુષ્ટુપ્	(d) ગાયત્રી

- (5) જ્ઞાન શેનાથી શ્રેષ્ઠ છે ?
- (a) અભ્યાસથી (b) ધ્યાનથી
(c) કર્મથી (d) ત્યાગથી
- (6) સંસાર વૃક્ષના પાંદડા કોણ છે ?
- (a) વેદાંગ (b) ઉપનિષદો
(c) આરાણ્યક (d) છંદો
- (7) પિતૃઓનું પૂજન કરનારા કોને પામે છે ?
- (a) દેવો (b) મોક્ષ
(c) સ્વર્ગ (d) પિતૃઓ
- (8) નિષ્કામ ભક્તોના યોગક્ષમનું વહન કોણ કરે છે ?
- (a) પ્રકૃતિ (b) જગત
(c) પરમાત્મા (d) ભાગ્ય
- (9) લોકમાં અને વેદમાં પરમાત્મા કયા નામથી પ્રસિદ્ધ છે ?
- (a) પુરુષોત્તમ (b) રામ
(c) કૃષ્ણ (d) શિવ
- (10) ગીતાના 11માં અધ્યાયનું નામ શું છે ?
- (a) વિશ્વરૂપદર્શનયોગ: (b) પુરુષોત્તમયોગ:
(c) ભક્તિયોગ: (d) વિભૂતિયોગ:
- (11) શ્રીમદ્ ભગવદ્ગીતા મહાભારતના કયા પર્વમાં આવેલી છે ?
- (a) ભીષ્મપર્વ (b) શાન્તિપર્વ
(c) વિરાટપર્વ (d) અરણ્યપર્વ
- (12) ગીતામાં જ્ઞાન કરતાં કોને શ્રેષ્ઠ બતાવવામાં આવ્યું છે ?
- (a) અભ્યાસ (b) ભક્તિ
(c) ધ્યાન (d) કર્મ

Seat No. : _____

ME-203

May-2025

B.A., Sem.-II (Repeater)

(EC-I) Elective-111 : Sanskrit

(गंगालहरी) (EB)

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

सूचनाओ : (1) प्रश्नपत्रमां छपायेल प्रश्नक्रमांक उत्तरवर्डीमां लण्णो.

Instructions : Write the question number as printed in the question paper.

(2) जमणी आङुना अंक गुण दशवि छे.

Numbers to the right indicate full marks.

1. (A) नीयेनामांथी कोर्णपाणु भे श्लोकोनुं भाषान्तर करो :

7

Translate any **two** of the following verses :

(1) समृद्धं सौभाग्यं सकलवसुधायाः किमपि तन्

महैश्वर्यं लीलाजनितजगतः खण्डपरशोः ।

श्रुतीनां सर्वस्वं सुकृतमथ मूर्तं सुमनसां

सुधासौन्दर्यं ते सलिलमशिवं नः शमयतु ॥

(2) निधानं धर्माणां किमपि च विधानं नवमुदां

प्रधानं तीर्थानाममलपरिधानं त्रिजगतः ।

समाधानं बुद्धेरथ खलु तिरोधानमधियां

श्रियामाधानं नः परिहरतु तापं तव वपुः ॥

(3) इदं हि ब्रह्माण्डं, सकलभुवनाभोगभवनं
तरंगैर्यस्यान्तर्लुठति परितस्तिन्दुकमिव ।
स एषः श्रीकण्ठप्रविततजटा जूटजटिलो
जलानां संघातस्तव जननि तापं हरतु नः ॥

(4) पयः पीत्वा मातस्तव सपदि यातः सहचरै-
र्विमूढैः संरन्तुं कृचिदपि न विश्रान्तिमगमम् ।
इदानीमुत्सङ्गे मृदुपवनसंचारशिशिरे
चिरादुन्निद्रं मां सदयहृदये शायय चिरम् ॥

(B) नीचेनाभांथी कोर्धीपणु भे संदुर्भो समञ्जवो :

7

Explain any **two** of the following references :

- (1) ममान्तः संतापं त्रिविधमपि पापं च हरताम् ।
- (2) गुणानामेवायं तव जननि दोषः परिणतः ।
- (3) पुनाना सर्वेषामधमथनदर्पं दलयसि ।
- (4) जगन्नाथः शश्वत्त्वयि निहितलोकद्वयभरः ।

2. गंगालहरीमां वर्णवायेल गंगाना स्वर्प विशे नोध लभो.

14

Write a note about the form of Ganga as narrated in Gangalahari.

अथवा/OR

2. गंगालहरीमां निरूपित पौराणिक संदुर्भो विशे नोध लभो.

14

Write a note on mythological references as depicted in Gangalahari.

3. નીચે આપેલ વિષયો પૈકી કોઈ બે વિશે ટૂંકનોંધ લખો : 14

Write short note on any **two** of the following :

(1) જગન્નાથની કૃતિઓ

Works of Jagannath

(2) જગન્નાથની દર્યોક્તિઓ

Egoistic expressions of Jagannath

(3) ગંગાલહરીની રચનાનું પ્રયોજન

Motive of writing Gangalahari

(4) ગંગાલહરી – શીર્ષક

The title : Gangalahari

4. જગન્નાથના જીવન અને સમય કાળ વિશે વિસ્તૃત નોંધ લખો. 14

Write an elaborative note on the life and time period of Jagannath.

અથવા/OR

4. ગંગાલહરીને આધારે જગન્નાથનું પંડિત કવિ તરીકે મૂલ્યાંકન કરો. 14

Evaluate Jagannath as a scholar poet based on Gangalahari.

5. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરીને જવાબ આપો : (કોઈપણ સાત) 14

Answer by choosing an appropriate option : (any **seven**)

(1) ગંગાલહરીનો સાહિત્ય પ્રકાર જણાવો.

(a) સ્તોત્રકાવ્ય: (b) મહાકાવ્ય: (c) ખણ્ડકાવ્ય:

(2) ગંગાલહરીનું બીજું નામ જણાવો.

(a) પીયૂષલહરી (b) વિષ્ણુલહરી (c) અમૃતલહરી

(3) ગંગાલહરીમાં કેટલા શ્લોકો છે ?

(a) 12 (b) 52 (c) 60

- (4) જગન્નાથને મતે ગંગાનદી એમની _____ છે.
 (a) માતા (b) પત્ની (c) ભગિની
- (5) કોનું એકવાર પણ સ્મરણ કરવાથી અંતઃકરણને શાંતિ મળે છે ?
 (a) યમુના (b) સરસ્વતી (c) ગઙ્ગા
- (6) જગન્નાથ રચિત મનોરમાકૃત્યમર્દન ગ્રંથ કયા વિષયનો છે ?
 (a) વ્યાકરણમ્ (b) દર્શનમ્ (c) વેદાન્તઃ
- (7) ગંગા માટે _____ સંબોધન પ્રયોજ્યું છે.
 (a) મનુષ્યતટિનિ (b) દાનવતટિનિ (c) સુરતટિનિ
- (8) સ્તોત્રકાવ્યની પરમ્પરાનું મૂળ શેમાં છે ?
 (a) પુરાણાનિ (b) વેદાઃ (c) મહાકાવ્યઃ
- (9) જગન્નાથના પિતાનું નામ શું હતું ?
 (a) પેરુ ભટ્ટ (b) સુંદર ભટ્ટ (c) અમર ભટ્ટ
- (10) જગન્નાથની યવની પ્રિયતમાનું નામ શું હતું ?
 (a) લવઙ્ગી (b) કુરઙ્ગી (c) સ્વચ્છન્દી
- (11) ત્રિપથગા એટલે _____ .
 (a) ગઙ્ગા (b) નર્મદા (c) કાવેરી
- (12) ભામિનિવિલાસમાં કેટલા વિલાસકાવ્યોનો સંગ્રહ છે ?
 (a) 1 (b) 4 (c) 2
-

